

سرنوشت اولین اتومبیل‌های حکومتی

۲۳ آذر ۱۳۹۳ ساعت ۱۶:۴۱

نخستین اتومبیل یا کالسکه بخار در سال ۱۳۲۰ قمری (بیش از ۱۰۰ سال پیش) به سفارش مظفرالدین شاه به ایران آمد. تنها راه اتومبیل رو در آن زمان در ایران، راه گیلان بود که به وسیلهٔ روسها ساخته شده بود و به دست مأموران روسی هم اداره می‌شد. این اتومبیل را که به صورت یک کالسکه بخار بود.

نخستین اتومبیل یا کالسکه بخار در سال ۱۳۲۰ قمری (بیش از ۱۰۰ سال پیش) به سفارش مظفرالدین شاه به ایران آمد. تنها راه اتومبیل رو در آن زمان در ایران، راه گیلان بود که به وسیلهٔ روسها ساخته شده بود و به دست مأموران روسی هم اداره می‌شد. این اتومبیل را که به صورت یک کالسکه بخار بود. پس از آخرین سفر مظفرالدین شاه به فرنگ، در بندر انزلی با تحمل مشکلات زیاد از کشتی پیاده کردند و به راه انداختند. شاه می‌خواست با اتومبیل تا قزوین بیاید، اما همین که ملازمان و همراهان او در دسرهای گردنهٔ ملاعلی و آب‌ترش و منجیل را یادآوری کردند، منصرف شد و به جای کالسکه بخاری به کالسکهٔ اسبی نشست و قرار شد کالسکهٔ بخار را رانندهٔ بلژیکی بدون مسافر به تهران بیاورد. اتفاقاً راننده که به راههای پرپیچ و خم رشت تا قزوین و تهران آشنا نبود، در گردنهٔ ملاعلی تصادف کرد و کالسکهٔ بخار درهم شکست. شاه با کالسکهٔ اسبی به تهران رسید و کالسکه بخار را با گاری به تهران آوردند تا تعمیر کنند.

بعد از مظفرالدین شاه کم‌کم راههای دیگری آماده و تسطیح شد و تمایل طبقات مردم به تجدد هم در این زمینه کمک می‌کرد. محمدعلی شاه دستور داد یک اتومبیل برایش بخرند. اتومبیل او بدون اشکال از گردنه‌های گیلان گذشت و به تهران رسید. شاه گاهی سوار آن می‌شد و در شهر گردش می‌کرد، تا اینکه یک روز که به دیدار یکی از خواهران خود می‌رفت، کالسکهٔ اسبی خواست. می‌گویند آن روز همین که شاه خواست سوار کالسکه شود، یک نفر عطسه کرد و شاه آن را به فال بد گرفت و از سواری با کالسکهٔ اسبی منصرف شد. او کالسکه را خالی با شاطرها جلو فرستاد و خودش سوار اتومبیل شد. کالسکهٔ شاه و همچنین اتومبیل وی از میدان توپخانه به خیابان اکباتان پیچید که ناگاه در جلوی عمارت مسعودیه (نزدیک بهارستان، همانجایی که هم‌اکنون یکی از ادارات آموزش و پرورش است) بمبی به سمت خیابان پرتاب شد. جمعی از شاطرها و کالسکه‌چی‌ها و سوارها کشته و زخمی شدند و شاه که در اتومبیل بود، سالم ماند. این واقعه کمی پیش از به توپ بستن مجلس رخ داد. چندی بعد محمدعلی شاه مخلوع شد و اتومبیل او به پسرش احمدشاه رسید. احمدشاه بجز آن اتومبیل، یکی دو اتومبیل دیگر هم خرید که گاهی سوار می‌شد.

در میان مردم، اولین کسی که بعد از امین‌الضرب توانست اتومبیل به ایران بیاورد وثوق‌الدوله بود که وقتی از فرنگستان بازمی‌گشت، آن را با خود آورد. اما همین که اتومبیل او را در بصره از کشتی پیاده کردند و خواستند راه بیندازند یک گاومیش قوی

هیکل به آن حمله‌ور شد و اتومبیل وثوق‌الدوله را درهم شکست. وثوق‌الدوله که شاعر نیز بود و از روزگار هم ناله داشت، با دیدن آن منظره شعری ساخت که این است:

چون بد آید، هر چه آید بد شود
یک بلا، ده گردد و ده صد شود

آتش از گرمی فند، نور از فروغ
فلسفه باطل شود، منطق دروغ

کور گردد چشم عقل کنجکاو
بشکند گردونه‌ای را شاخ گاو»

منبع: هزار و یک حکایت تاریخی، انتشارات قلم، ج ۱، ص ۱۲۶ و ۱۲۷.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۲۸۹۶۰/حکومتی-های-اتومبیل-اولین-سرنوشت/>